«БЕКІТЕМІН»
«Жамбыл облыс әкімдігінің
Денсаулық сақтау басқармасы
Жамбыл облыстық тері-венерологиялық
диспансері» ШЖҚ МКК-н бас дәрігері
Д.М.Ахметов

_______________2024 жыл

«Жамбыл облыс әкімдігінің денсаулық сақтау басқармасы Жамбыл облыстық тері-венерологиялық диспансері» ШЖҚ МКК-н сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар (бұдан әрі - Стандарттар) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына сәйкес әзірленді және қоғамдық қатынастардың оқшауланған саласы үшін «Жамбыл облысы әкімдігінің денсаулық сақтау басқармасы Жамбыл облыстық тері-венерологиялық диспансері» ШЖҚ МКК (бұдан әрі - диспансер) сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеуге арналған.
2. Стандарттардың міндеттері мыналар болып табылады:
   1) диспансер қызметкерлерінің лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын және жауапкершілігін қалыптастыру;
   2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақытылы анықтау және жағымсыз салдардың алдын алу.
3. Стандарттардынн принциптері мыналар болып табылады:
   1) заңдылық;
   2) транспаренттілік;
   3) әдептілік;
   4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерінен қорғау;
   5) мүдделер ққақтығысына жол бермеу.
4. Стандарттар диспансер қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез- құлықты сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған ұсынымдарды айқындайды.

5. Стандарттардын негізінде:

1) сыбайлас жемкорлыкка карсы стандартта козғалатын салада жеке және занды тұлғалардын кұкыктары мен занды мүдделерін жузеге асыру;

2) оз кұзыреті шегінде баскарушылык және өзге де шешімдерді әзірлеу және кабылдау;

3) Қазакстан Республикасынын нормативтік кұкыктык актілерінің, диспансердің ішкі кұжаттарынын жобаларын дайындау;

4) тіршіліктің тиісті саласынын ерекшелігіне байланысты өзге де коғамдык маңызы бар карым-катынастар кезінде сыбайлас жемкорлык көріністеріне жол бермеу тұрғысынан лауазымдык міндеттерді орындау бойынша тікелей іс-әрекеттер бар.

2- тарау. Сыбайлас жемкорлыкка қарсы шектеулер

6. диспансер кызметкерлерінің өз өкілеттіктерін жеке, топтык және өзге де кызметтік емес мүдделерде пайдалануға әкеп соғуы мүмкін іс-әрекеттер жасауына жол бермеу максатында мыналар ұсынылады:

1) Қазакстан Республикасынын, Конституциясын, сыбайлас жемкорлыкка карсы іс-кимыл туралы заңнамасын және баска да нормативтік кұкыктык актілерін мүлтіксіз сақтау;

2) адал, әділ, карапайым болу, жеке тұлғалармен, занды тұлғалардын өкілдерімен және әріптестерімен карым-катынаста жалпы кабылданған моральдык-этикалык нормаларды сактау, сыпайылык пен әдептілік таныту;

3) жеке және занды тұлғалардын кұкыктары мен занды мүдделерін козғайтын шешімдер кабылдаудың ашыктығын камтамасыз ету;

4) өзінің іс-әрекетімен және мінез-кұлкымен коғам тарапынан сынға калуға себеп жасамау, сын үшін кудалауға жол бермеу, кемшіліктерді жою және өз кызметін жаксарту үшін конструктивті сынды пайдалану;

5) шындыкка сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпау;

6) занда тәртіптік, әкімшілік немесе кылмыстык жауаптылык көзделген теріс кылыктар мен өзге де кұкык бұзушылыктар жасауға жол бермеу;

7) шешімдер дайындау және кабылдау кезінде жеке және занды тұлғаларға кұкыкка сыйымсыз артыкшылык бермеу;

8) келесі жағадайларда шешім кабылдамауға, бакылауды жүзеге асырмауға, кызметтік терген-тексерулер жүргізбеуге және оған катысты жауапкершілік шарасын айкындамауға:

өз-өздеріне, өзінің жакын туыстарын, жұбайын (зайыбын) немесе жекжаттарын іс-сапарға жіберу немесе оларға демалыс беру туралы шешімдерді коспағанда;

олар, олардың жакын туыстары, жұбайы (зайыбы) немесе жекжаттары табыстың кез келген түрін алатын жеке және занды тұлғаларға;

олардын жакын туыстары, жұбайы (зайыбы) немесе жекжаттары кызмет өткеретін (жұмыс істейтін) занды ұлғаларға;

9) сыбайлас жемкорлық құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеу, сыбайлас жемкорлыққа қарсы тұру, олар кімнен шықса да оның кез келген көріністеріне төзбеу;

10) өтініштерді объективті, құзыретті бюрократиясыз, әуре-сарсаңсыз қарау және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мерімдерде қажетті шаралар қолдану;

11) әріптестеріне өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын, олардың әділ қызметік шешім қабылдауына ықпал етуі мүмкін заңсыз өтініштерімен жүгінуден бас тарту;

12) басқа адамдарды сыбайлас жемкорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеу және көтермелемеу;

13) өзінің қызметік міндеттерін атқарғаны үшін сыйлықтар мен қызметтік емес қызметтерді қабылдамау;

14) көрсетілген тұлғалардың лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игілік немесе артықшылық алу үшін ресми тұлғаларға қызметтік емес қызметтер көрсетпеу;

15) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбау;

16) жеке және заңды тұлғалардың заңнамада көзделген ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз ету, оны кешіктірмеу, дұрыс және толық ақпарат беру;

17) жеке немесе заңды тұлғалардан осы тұлғалардың беруі заңнамада көзделмеген ақпаратты талап етпеу;

18) жеке немесе заңды тұлғаларға олардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруға кедергі жасамау;

19) егер ол жақын туыстық және тән қатынастардағы адамдардың тікелей бағыныстылығымен немесе бақылауында болуымен байланысты болса, лауазымға тағайындалудан бас тарту;

20) басшылыққа қатысты жеке адалдық, олардың лауазымдық мүмкіндіктері есебінен пайда мен артықшылықтар алуға ұмтылу көрістеріне жол бермеу;

21) сыбайлас жеккорлыққа қарсы іс-қимылда белсенділік таныту;

22) үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе лоббилеуден, сол сияқты олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан қалыс қалу;

23) лауазымдық міндеттерді орындаудың бейтараптығы мен объективтілігіне әсер етуі мүмкін қаржылық және іскерлік өзара қарым-қатынастардан аулақ болу;

24) қызметтік кабинетте грамоталарды, алғыс хаттарды, дипломдарды және жеке еңбегі мен жетістіктерінің басқа да куәліктерін орналастыру кезінде қарапайымдылық шамасын сақтауға міндетті;

25) мұндай айыптау анықталған күннен бастап бір ай мерзімде оларды сыбайлас жемкорлық көріністерінде негізсіз жария түрде айыптаған жағдайда оны теріске шығару жөнінде, оның ішінде сот тәртәбімен шаралар қолдану;

26) тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындауы, лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке мүдделілік, сыбайлас жемқорлық әрекетіне көндіру және сыйлықтар алу жөнінде баяндау;

27) жеке және өзімшіл мүдделерді басшылыққа алмау;

28) әріптестерінен, басшыларына және өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеу және лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игілік немесе артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеу;

29) әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеттің сақталуын қолдау және талап ету;

30) мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың туындау себептері мен жағдайларын және олардың салдарын жою жөнінде тұрақты негізде шаралар қабылдау;

31) табыс алуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметі жүзеге асыруда біреуге жәрдем көрсетуден қалыс қалу.

7. өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде мыналар ұсынылады:

1) әріптестер мен басшыларға өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын, олардың әділ қызметтік шешім қабылдауына ықпал етуі мүмкін заңсыз өтініштермен жүгінуден бас тарту;

2) жетекшілік ететін құрылымдық бөлімшеге басқарма мүшесіне белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы, сондай-ақ құжаттарды немесе кешіктірілген құжатты жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы баяндау;

3) орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмән жөнінде тікелей басшыға жазбаша нысанда хабарлау;

4) егер тікелей басшының, өзі мүдделер қақтығысына тартылса, жоғары тұрған басшылыққа жүгіну;

5) Үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе лоббилеуден, сол сияқты олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан аулақ болу.

3- тарау. Сыйлықтар

8. Ешбір жағдайда диспансер қызметкерінің сыйлық алуы/беруі қызметкердің немесе тұтастай диспансердің беделіне теріс әсер етуі мүмкін жасырын сыйақы болып табылмауы тиіс.

9. Диспансер қызметкерлеріне мыналар ұсынылады:

1) өзіне, өзінің жұбайына (зайыбына), жақын туысына диспансер клиенті/контрагенті, осындай қызметкердің диспансердегі лауазымдық және функционалдық міндеттеріне байланысты қандай да бір іс-әрекет (әрекетсіздік) жасауына байланысты өзге де үшінші тұлғалар берген сыйлықтарды қабылдамау;

2) сыйлықтар ұсынуды сұрамау немесе мәжбүрлемеу.

10. диспансердің, оның қызметкерлерінің атынан үшінші тұлғаларға

валютаның нысанына (колма-кол/ колма-кол емес) және түріне карамастан акша түріндегі сыйлыктар жасалуына жол берілмейді

11. диспансер кызметкерлері осы бапта көзделген шектеулерді ескере отырып, мынадай іскерлік сыйлыктарды (жарнамалык, имидждік сипаттағы) кабылдауға/беруге кұкылы:

1) семинарлар, презентациялар және өзге де іскерлік/корпоративтік іс-шараларды өткізуге байланысты;

2) презентацияға арналған, куттыктау хаттары, құрмет белгілері, грамоталар немесе диспансердің не баска заңды тұлғаның кәдесый өнімін, т. б;

3) диспансерр, Казакстан Республикасы Каржы министрліл өткізетін іс-шараларға катысканы үшін алынған марапаттар, жүлделер.

4-тарау. Тауарларды, жұмыстарды, кызметтерді сатып алуды жүргізу

12. Тауарларды, жұмыстарды және кызметтерді сатып алуды жүзеге асыру кезінде мыналар ұсынылады:

1) тауарларды, жұмыстарды және кызметтерді сатып алу максаттары үшін көзделген акшаны оңтайлы және тиімді жұмсау;

2) заңнамада және сатып алуды регламенттейін нормативтік кұжаттарда көзделген жағдайларды коспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алуды жүрізу рәсіміне катысу үшін тең мүмкіндіктер беру;

3) әлеуетті өнім берушілер арасында адал бәсекелестікті колдау;

4) сатып алу процесінің ашыктығы мен әділдігіне ыкпал ету;

5) сыбайлас жемкорлык кершіліктеріне жол бермеу;

6) диспансер кызметкерлернің өнім берушіні таңдау туралы шешім кабылдауға кұкығы бар немесе өткізілетін сатып алудың бастамашылары немесе ұйымдастырушылары болып табылатын жакын туыстарының, жұбайының (зайыбының) немесе жекжаттарының (ерлізайыптылардың туыстары) өткізілетін сатып алуларға катысуына жол бермеу;

5- тарау. Кадрларды іріктеу, орналастыру және персоналды бакару

13. Кадрларды іріктеу, орналастыру және персоналды бакару кезінде құрылымдык бөлімшелердің басшыларына мыналар ұсынылады:

1) кадрларды туысткк, жерлестік және жеке адалдык белгілері бойынша іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу, меритократия принциптерінің сакталуын камтамасыз ету;

2) Қазакстан Республикасының колданыстағы еңбек заңнамасының талаптарын сактау;

3) диспансерге жумыска кабылдау кезінде кызметкергеү непзгі міндеттерді, салынған тыйымдар мен шектеулерді түсіндіру;

4) кызметкерлердің дербес деректері туралы әліметтерді негізсіз беруге жол бермеу;

5) диспансердың лауазымға тағайындалатын лауазымды тұлғаларынан қандай да бір жеке сипаттағы қызметтер көрсетуді талап етпеу және оларға өтініш жасамау;

6) қызметкерлердің қызметтік өкілеттіктерінің міндеттері мен көлемін нақты және дәл айқындау;

7) жұмыскерлер арасында еңбек жүктемесінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеу;

8) анық орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінен тыс, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеу;

9) қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағылардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбау;

10) қарамағындағыларды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеу;

11) қарамағындғылар мен басқа да адамдар тарапынан Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы нормаларының бұзылуы фактілерінее жол бермеу және оның жолын кесу;

12) лауазымдық міндеттерін орындау барысында бір бөлімше қызметкерлері арасында туындатан мүдделер қақтығысын реттеу бойынша дер кезінде түбегейлі шаралар қабылдау;

13) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша түбегейлі шаралар қабылдау;

14) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою, оның ішінде қарамағындағылармен бірге жою;

15) лауазымы жоғары немесе лауазымы төмен тұлғамен немесе жұмыс бойынша өзге тәуелділігі бар тұлғамен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспау;

16) қызметік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін қарамағындағыларды тартуға жол бермеу.